

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Stănilă Andrei, în numele inculpatului Desculțu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2019 în cauza penală privindu-l pe

Desculțu Octavian XXXXX, *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.08.2018 – 22.04.2019;

Instanța de apel: 17.05.2019 – 17.12.2019;

Instanța de recurs: 02.03.2020-02.06.2020.

Asupra recursului ordinar declarat de avocatul Stănilă Andrei, în numele inculpatului Desculțu Octavian, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 22 aprilie 2019 Desculțu Octavian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen 6 (șase) luni, în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentinței, prin adăugarea la pedeapsa aplicată a părții neexecutate a pedepsei stabilită prin sentința Judecătorei Telenești din 12 mai 2016, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 3 (trei) luni, în penitenciar semiînchis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, dispunându-se încasarea din contul inculpatului în beneficul părții vătămate Cireș Andrei 4 000 (patru mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Au fost respinse pretențiile de încasare a prejudiciului material și a cheltuielilor judiciare.

2. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a stabilit că Desculțu Octavian la 20 februarie 2018, în jurul orelor 21:00, încălcând prevederile art. 29 Constituția Republicii Moldova, conform cărora „domiciliul și reședința sunt inviolabile; nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia”, în mod intenționat, sub pretextul de a-și clarifica niște întrebări personale, în mod ilegal a deschis poarta încuiată la zăvor și legată cu un lanț metalic, a pătruns în ograda gospodăriei lui Cireș Andrei din s. Sărătenii Vechi, r. Telenești, iar la cererea proprietarului de a părăsi gospodăria a refuzat, aplicând lovituri cu picioarele câinelui din ograda gospodăriei.

Aceste acțiuni ale inculpatului, instanța de fond le-a încadrat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – *pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.*

Versiunile susținute de inculpat că la cerințele părții vătămate a părăsit gospodăria acestuia și că Cireș Andrei urmărește scopul incriminării pe nedrept au fost respinse, or nu coroborează cu materialul probator administrat de acuzare și examinat în ședința de judecată (declarațiile părții vătămate, declarațiile martorului Pleșca Radu și plângerea depusă la 02 mai 2018).

În același mod au fost apreciate și declarațiile martorului Deculțu Stanislav (fratele inculpatului).

La individualizarea pedepsei s-a ținut cont de faptul că:

- fapta comisă se atribuie la categoria celor ușoare;
- inculpatul nu este la primul conflict cu Legea penală, el fiind anterior judecat, antecedentul penal nefiind stins. La locul de tari se caracterizează satisfăcător. Nu este încadrat în câmpul muncii și nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru;
- circumstanțe ce ar atenua pedeapsa penală nu au fost stabilite;
- în calitate de circumstanță ce agravează pedeapsa penală a fost reținută – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate produsă de alcool.

Cerința de a încasa din contul inculpatului în beneficul părții vătămate a prejudiciului material în mărime de 1130 lei a fost respinsă pe motiv că, nu a fost stabilită legătura de

cauzalitate între fapta infracțională comisă și cheltuielile suportate pentru procurarea medicamentelor, probate prin certificatul eliberat de ÎI „Cernov-Tvic”.

Cerința de încasare din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în mărime de 18000 lei, a fost apreciată ca fiind exorbitantă și necorespunzând exigențelor art. 41 CoEDO și că prin ea s-a urmărit scopul îmbogățirii fără justă cauză, dispunându-se spre încasare a sumei de 4000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Cerința acuzatorului de stat de a încasa 78, 28 lei cu titlu de cheltuieli de judecată a fost respinsă, deoarece ele nu se regăsesc la categoriile stabilite de prevederile art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri, în termenul legal, de inculpat și apărătorul Stănilă Andrei, în numele inculpatului.

3.1. Inculpatul prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima Instanță prin care să fie achitat din motivul lipsei componentei de infracțiune în acțiunile lui.

În susținerea apelului, s-a invocat că instanța de fond s-a bazat doar pe declarațiile părții vătămate, interpretând eronat faptul că declarațiile părții vătămate coroborează cu probatoriul administrat în baza urmăririi penale și cercetat în cadrul ședinței de judecată, or martorul Pleșca Radu a făcut declarații potrivit cărora nu cunoaște circumstanțele cazului și nici relațiile dintre inculpat și partea vătămată, iar martorul Desculțu Stanislav a declarat că este în relații bune cu partea vătămată, însă fratele său și ceilalți membri ai familiei – nu.

Aprecierile instanței de fond făcute în privința declarațiilor inculpatului și a martorului Desculțu Stanislav nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece martorul a dat declarații identice atât în cadrul urmăririi penale precum și în ședința de judecată, iar proba contrarie nu a fost prezentată.

3.2. Apărătorul Stănilă Andrei prin apelul declarat în numele inculpatului a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Desculțu Octavian, învinuit în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, să fie achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă să fie respinsă, în subsidiar, încetarea cauzei penale în temeiul art. 391 alin. (6) CPP – există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În susținerea apelului s-a invocat că:

✓ urmărirea penală a fost pornită în lipsa unui act de constatare, contrar prevederilor art. 273 și art. 274 alin. (1) Cod de procedura penală, iar plângerea de la f.d. 13

nu poate fi pusă la bază ordonanței de pornire a cauzei penale, deoarece urmărirea penală a fost pornită la 23.05.2018, cu mult după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut la art. 274 alin. (1) Cod de procedura penală. Temei pentru pornirea urmăririi penale constituie adresarea din 11.04.2018 (f.d. 7) a Procuraturii r. Telenești prin care expediază concluzia din 02.03.2018 despre rezultatele controlului și plângerea lui Cireș Andrei și se solicită examinarea conform art. 274 Cod de procedura penală, prin prisma art. 179 Cod penal. Anume această scrisoare a fost înregistrată în R-1 nr. 140 din 13.04.2018. Această scrisoare însă nu constituie un proces-verbal de constatare a infracțiunii și nu îndeplinește condițiile prevăzute de art. 260 Cod de procedură penală. Plângerea lui Cireș Andrei din 11.05.2018, întocmită la indicația organului de urmărire penală, nu poate fi pusă la baza pornirii urmăririi penale, deoarece pe de o parte, această plângere este depusă ulterior „actului de sesizare” de la f.d. 7, iar pe de altă parte, ordonanța de începere a urmăririi penale din 23.05.2018, menționează că urmărirea penală a fost pornită *„examinând în conformitate cu prevederile art. 262 Cod de procedura penală materialul înregistrat în R-1 IP Telenești cu nr. 140 din 13.04.2018.”*

Prin urmare, urmărirea penală a fost începută având la baza materialul de control finalizat cu o concluzie din 02.03.2018 de încetare a controlului, și în lipsa unui proces-verbal de constatare a infracțiunii.

Respectiv ordonanța de începere a urmăririi penale este nulă conform art. 251 Cod de procedura penală, inclusiv și toate actele procesuale emise ulterior.

De asemenea, urmărirea penală s-a desfășurat în afara termenului urmăririi penale stabilit de procuror prin ordonanța din 23.05.2018 potrivit căreia s-a fixat termenul urmăririi penale până la 23.07.2018 inclusiv (f.d. 3). Necătfînd la acest termen, Desculțu Octavian este pus sub învinuire la 06.08.2018. Respectiv, ordonanța de punere sub învinuire din 06.08.2018 este nulă ca fiind emisă peste termen, în conformitate cu art. 251 Cod de procedura penală (f. d. 174-177).

✓ învinuirea lui Desculțu Octavian în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, contravine următoarelor:

- cererii părții vătămate Cireș Andrei prin care solicită a fi luate măsuri cu Desculțu Octavian, care *„i-a lovit câinele cu piciorul și l-a înjurat cu cuvinte murdare”*, nefiind indicată *„pătrunderea ilegală în domiciliu”* sau *„refuzul de a părăsi domiciliul”* (f.d. 13);

- explicațiilor părții vătămate potrivit cărora Desculțu Octavian *„i-a lovit câinele cu piciorul și l-a înjurat cu cuvinte murdare”* și că *„i-a zis să iasă din ogradă și acesta a plecat”*

, fără a se indica despre „*pătrunderea ilegală în domiciliu*” sau „*refuzul de a părăsi domiciliul*” (f.d. 14);

- explicațiilor inculpatului care a menționat că partea vătămată „*i-a zis să iasă din ograda lui ceea ce a și făcut*” (f.d. 15);

- explicațiilor lui Zemțov Alexandru potrivit cărora *la 20.02.2018, orele 20.30, Desculțu Octavian a zis că se duce la vecinul lui Cireș Andrei ca să roage să-l ajute cu mașina lui să ducă bagajele concubinei Cutian Daniela la traseul Sărătenii Vechi–Chișinău, ca să plece în Portugalia. Cât timp Octavian Desculțu lipsea, s-a auzit cum lătra câinele vecinului Cireș Andrei, la fel se auzea cum Cireș Andrei discuta cu Desculțu Octavian, dar ce concret nu se înțelegea. La scurt timp (nici 5 minute nu a durat) Desculțu Octavian a venit acasă și a spus că Cireș Andrei nu vrea să-l ajute cu mașina și să nu-l mai deranjeze* (f.d. 16);

- explicațiilor lui Desculțu Stanislav similare cu ale inculpatului și ale lui Zemțov Alexandru (f.d. 17);

- concluziei (încheierii) despre rezultatul controlului pe materialul înregistrat în R-2 (nr. 1/8-750) din 02.03.2018 potrivit căreia controlul exercitat pe materialul R-2 de încetat, cu transmiterea materialului în arhivă, din motiv, că „*în acțiunile lui Desculțu Octavian nu se întrunesc elementele constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni, deoarece nu a fost posibil de acumulat careva probe ce ar dovedi vinovăția lui Desculțu Octavian*” în motivare s-a menționat și că martorii Desculțu Stanislav, Zemțov Alexandru și Pleșca Radu nu au auzit ca Cireș Andrei și Desculțu Octavian să se certe între ei, au auzit doar lătratul câinelui lui Cireș Andrei care era dezlegat (f.d. 19);

- raportului din 11.05.2018 cu propunerea de a nu porni urmărirea penală pe cazul dat deoarece „*nu se conțin elementele componenței de infracțiune prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal*”, or Desculțu Octavian nu a mers la victima Cireș Andrei cu scopul de a-i viola domiciliul, ci de a-l ruga să-i presteze un serviciu cu automobilul (f.d. 22);

- declarațiilor martorului Desculțu Stanislav depuse în instanța de judecată potrivit cărora *în intervalul de timp de nici 10 minute, cât Desculțu Octavian se afla la Cireș Andrei, nu s-a auzit gălăgie. Desculțu Octavian s-a adresat la Cireș Andrei cu rugămintea de a-l ajuta să transporte bagajele concubinei sale cu mașina până la traseul central Sărătenii Vechi – Chișinău* (f.d. 115);

- declarațiile martorului Pleșca Radu depuse în instanța de judecată, potrivit cărora „*nu am văzut nimic și nu știu nimic*” (f.d. 117).

La fel toți martorii au relatat, că inculpatul Desculțu Octavian s-a deplasat la Cireș Andrei cu scopul de a-l ruga să-l ajute să transporte un bagaj cu mașina, dar nu cu scopul de a pătrunde în domiciliul acestuia.

Din acest motiv, nu este întrunit elementul „intenției” infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal.

Cireș Andrei a depus două plângeri pe aceeași faptă (f.d. 8 și 13), descriind-o în mod diferit. Prin urmare, partea vătămată prin depunerea plângerilor a urmărit cauzarea un rău lui Desculțu Octavian, care anterior a primit suma de 10000 lei de la primul, în urma suferințelor cauzate în temeiul cauzei penale în baza art. 152 și art. 179 Cod penal, fapt confirmat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.10.2017.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2019 au fost respinse ca nefondate apelurile inculpatului și a apărătorului Stănilă Andrei, în numele inculpatului.

Instanța de apel a audiat inculpatul și partea vătămată și a dat citire la declarațiile martorului Desculțu Stanislav (f. d. 115), declarațiile martorului Pleșca Radu (f. d. 117), plângerea înaintată Inspectoratului de Poliție Telenești din 02 mai 2018 (f. d. 2), explicația din 20 februarie 2018 (f. d. 14), explicația din 28 februarie 2018 (f. d. 15), explicația din 02 martie 2018 (f. d. 16), explicația din 02 martie 2018 (f. d. 17), concluzia despre rezultatele controlului din 02 martie 2018 cu privire la încetarea examinării cazului înregistrat în R-2 sub nr. 681 din 27.02.2018 (f. d. 19), raportul cu propunerea de a nu porni urmărirea penală din 11 mai 2018 (f. d. 22), decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17.10.2017 (f. d. 178-180), adeverința nr. 2081 din 16.12.2019 (f. d. 181).

Motivând soluția adoptată, instanța de apel a statuat că: „...prin apelurile declarate se critică activitatea organului de urmărire penală și a instanței de fond.

Afirmațiile invocate în susținerea apelurilor sunt sterile și declarative, fiind înșiruite haotic, fără o argumentare serioasă și substanțială.

Urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Conform prevederilor articolelor 262 alin. (1) pct. 1) și 274 alin. (1) și (4) Cod de procedura penală inspectoratul de Poliție Telenești a fost sesizat cu plângerea victimei Cireș Andrei pe faptul pretinselor acțiuni de violare de domiciliu la 20 februarie 2018 de către Desculțu Octavian.

Organul de urmărire penală, în condițiile legii, a acționat, efectuând actele procedurale necesare în vederea administrării probatoriului, încheierii ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, cu trimiterea cauzei în judecată.

Actele procedurale efectuate în cursul urmăririi penale n-au fost contestate, iar la terminarea fazei respective și prezentarea materialelor dosarului penal pentru luarea cunoștinței, cereri și demersuri n-au parvenit nici de la inculpat și nici de la apărător (f.d. 83)

Procedura de judecată, la fel, este respectată, or nu sunt constatate încălcări de lege.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, sânt admisibile conform prevederilor art.95 Cod de procedură penală și sânt apreciate conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

Prin urmare, starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Sentința cuprinde elementele definiției condamnării prevăzute de art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, astfel este descrisă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, forma și gradul de vinovăție a inculpatului, motivele și consecințele infracțiunii săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

În această ordine de idei, relevantă este motivarea concluziilor primei instanțe, cuprinsă în sentință potrivit căreia „... analizând probele administrate prin coroborarea și interconexiunea lor, instanța de judecată consideră că în acțiunile inculpatului Desculțu Octavian Tudor sunt întrunite toate elementele componente de infracțiune incriminată acestuia.

În circumstanțele descrise, pornind și de la aprecierea faptului că inculpatul nu a recunoscut vinovăția privind săvârșirea violării domiciliului lui Cireș Andrei cu pătrunderea ilegală în domiciliu fără consimțământul proprietarului, instanța concluzionează că în cadrul cercetării judecătorești prin cumulul de probe administrate, analizate în coroborare cu materialele cauzei penale cu certitudine a fost confirmată vinovăția inculpatului Desculțu Octavian XXXXX că la 20 februarie 2018, orele 21:00 în mod intenționat a pătruns ilegal în gospodăria lui Cireș Andrei din s. Sărătenii Vechi, r. Telenești. acțiuni care au fost comise fără consimțământul victimei lui Cireș Andrei, iar la cererea proprietarului de a părăsi locuința a refuzat.

Concluzia enunțată instanța o întemeiază prioritar pe declarațiilor părții vătămate Cireș Andrei, din conținutul cărora rezultă că declarațiile părții vătămate sunt veridice, deoarece coroborează cu probatorul administrat la faza de urmărire penală și cercetat în ședința de judecată.

Privitor la poziția procesuală a inculpatului Desculțu Octavian, care invocă că a pătruns în gospodăria lui Cireș Andrei, însă la cererea lui a părăsit-o, instanța indică că declarațiile sunt date în scop de apărare și eschivarea de la răspundere penală.

În acest sens, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, instanța de judecată remarcă că infracțiunea de violare de domiciliu este formală și se consideră realizată din momentul pătrunderii în domiciliu, or, scopul pătrunderii și rămânerii în domiciliul părții vătămate de către făptuitor nu influențează la calificarea componentei de infracțiune.

Instanța de judecată privitor la declarațiile martorului minor Desculțu Stanislav, le apreciază ca fiind subiective și poartă un caracter declarativ deoarece martorul minor este fratele inculpatului Desculțu Octavian.” (f. d. 140-141).

Față de lucrul judecat de primă instanță, se constată motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 CoEDO.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrăjurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea Garcia Ruis versus Spania, Helle versus Finlanda).

Relevantă, în acest sens, este și jurisprudența Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova potrivit căreia „...motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale...” (Cauza nr.1ra-1738/2014).

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor respective,

instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

În atare situație este corectă calificarea infracțiunii efectuată de prima instanță, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzute la articolul 179 alin. (1) Cod penal: pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.

Or, fapta inculpatului se caracterizează prin:

- obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la articolul 179 Cod penal, ce constituie relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea domiciliului garantată de Constituție și legislație.

Conform prevederilor articolului 6 pct. 11) din Codul de procedură penală, prin domiciliu se înțelege locuință sau construcție destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun).

Prin pătrundere ilegală se înțelege introducerea, contrară legii, a făptuitorului cu întreg corpul în spațiul în care victima își are domiciliul. Pentru existența infracțiunii nu interesează modul și metodele folosite de făptuitor pentru a pătrunde în domiciliul victimei și nici dacă pătrunderea are loc pe față sau pe ascuns.

Infracțiunea de violare de domiciliu se consideră consumată din momentul pătrunderii sau rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, fără consimțământul acesteia, refuzului de a părăsi domiciliul la cererea persoanei și dacă acesta acțiuni au fost însoțite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei;

- prin latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de articolul 179 Cod penal, ce presupune intenție directă de a pătrunde ilegal în locuința proprietarului, iar motivele infracțiunii se exprima în interes material, gelozie, răzbunare și altele.

Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie, ce combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză.

Nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului Desculțu Octavian de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea acestuia la săvârșirea infracțiunii imputate.

Astfel, motivele invocate în apel, sub aspectul nevinovăției inculpatului, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării.

Pedeapsa aplicată inculpatului este în limitele legii.

La soluționarea chestiunii respective, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 și 85 Cod penal, astfel pedeapsa penală este aplicată inculpatului în limitele legii.

Sentință cuprinde datele privind persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat și antecedentul penal este nestins, precum și circumstanțele care influențează asupra pedepsei: caracterul prejudiciabil și gravitatea infracțiunii săvârșite, care, potrivit articolului 16 alin. (2) Cod penal, se clasifică în categoria celor ușoare.

În speță, se constată cazul unui cumul de sentințe, or inculpatul Desculțu Octavian a săvârșit infracțiunea în prezenta cauză penală la 20 februarie 2018, adică, după pronunțarea sentinței Judecătoriei Telenești din 12 mai 2016 și anume în termenul de probațiune.

Temei pentru aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege sau pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probațiune nu s-au constatat.

Acțiunea civilă este soluționată în conformitate cu prevederile articolului 387 Cod de procedură penală.

În afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei, conform cerințelor din articolul 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța apreciază că nu există alte temeiuri de a interveni în sentință.”

5. Recurs împotriva deciziei instanței de apel a declarat apărătorul Stănilă Andrei, în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare a lui Desculțu Octavian de învinuirea adusă pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

În motivarea recursului, apărarea a invocat temeiuri similare cu cele ale apelului (vezi pct. 3.2. a prezentei hotărâri), suplimentar arătând că instanța de apel nu s-a expus asupra afirmațiilor apelanților cu referire la faptul că:

- partea vătămată, prin depunerea plângerilor, a urmărit cauzarea un rău lui Desculțu Octavian, care anterior a primit suma de 10000 lei de la primul, în urma suferințelor cauzate

în temeiul cauzei penale în baza art. 152 și art. 179 Cod penal, fapt confirmat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.10.2017, instanței fiindu-i prezentată hotărârea judecătorească respectivă;

- nu au fost combătute probele acuzării și anume declarațiile celor 2 martori (f.d. 115 și 117) care au negat acțiunile penale de care a fost învinuit inculpatul;

- lui Desculțu Octavian i-a fost adusă doar învinuirea de *refuz în părăsirea domiciliului*, iar instanța de apel a considerat eronat că în învinuire se include și fapta de *pătrundere în domiciliu*.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat, și argumentând că instanța de apel, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate, corect a încadrat acțiunile făptuitorului, și a apreciat fiecare probă prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. Mai mult, din conținutul recursului se evidențiază că recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă acestea nu reprezintă temeiuri de recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar argumentul cu privire la nulitatea actelor organului de urmărire penală contravine prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

7. Colegiul Penal constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 03 februarie 2020, iar recursul datează cu 07 februarie 2020.

De asemenea, recursul apărării, nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibil, or din conținutul acestuia se constată că el îndeplinește cerințele de formă și conținut, iar temeiurile invocate se încadrează în cele prescise de lege.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din considerentele arătate în contextul ce urmează.

În hotărârea *CtEDO Maslova și Nalbandov versus Federația Rusă* s-a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii și asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar și a victimelor infracțiunii.

Se statuează că, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, la judecarea apelului, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, iar instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, se verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că recurentul invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.*

În speță, este prezentă eroarea de drept invocată de recurent și aceasta nu poate fi corectată de către instanța de recurs, impunându-se doar concluzia de rejudecare a cauzei penale de către instanța de apel.

Astfel, din conținutul recursului ordinar se atestă că apărarea critică soluția adoptată de prima instanță, preluată de instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță, și nu corespunde cerințelor prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală.

În primul rând, raportând starea de drept la prevederile art. 325 Cod de procedură penală se conchide că prin reținerea în seama lui Desculțu Octavian a elementelor calificative ale

laturii obiective, care nu i-au fost incriminate (rămânerea ilegală, refuzul de a părăsi domiciliu sau reședința) prima instanță a admis o eroare de drept în procesul judecării cauzei penale, or s-au depășit limitele învinuirii aduse, o învinuire în sensul agravării situației nefiind modificată, în corespundere cu prevederile art. 326 Cod de procedură penală de către acuzare, iar ulterior, după sesizarea făcută de apărare, instanța de apel nu a corectat această eroare.

În sensul celor menționate, se reține că, Desculțu Octavian, potrivit învinuirii aduse, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal – ***pătrunderea ilegală în domiciliu sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia*** – în următoarele împrejurări: Desculțu Octavian la 20 februarie 2018, aproximativ pe la 21:00, prin încălcarea prevederilor art. 29 Constituția Republicii Moldova, conform cărora „domiciliul și reședința sunt inviolabile; nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia”, intenționat, sub pretextul de a-și clarifica niște întrebări personale, în mod ilegal a deschis poarta încuiată la zăvor și legată cu un lanț metalic, a pătruns în ograda gospodăriei lui Cireș Andrei din s. Sărătenii Vechi, r. Telenești, iar la cererea proprietarului de a părăsi gospodăria a refuzat, aplicând lovituri cu picioarele câinelui din ograda gospodăriei (f.d. 85 verso).

Prima instanță, a reținut învinuirea și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale, constatând ca comise de acesta „***pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.***”, făcând referire la doctrina judiciară existentă referitoare la descrierea și interpretarea semnelor componente de infracțiune prevăzută de art. 179 Cod penal, indicând că „*Referitor la circumstanțele faptei incriminate inculpatului, este incidentă modalitatea pătrunderii fără consimțământul persoanei.*”.

Concluziile primei instanțe au fost preluate ca atare de instanța de apel, în pct. 16 a deciziei menționându-se că „*În atare situație este corectă calificarea infracțiunii efectuată de prima instanță, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzute la articolul 179 alin. (1) Cod penal: ***pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.****”.

La caz, instanța de apel în al doilea set de proceduri, nu a intervenit din oficiu, așa cum solicită efectul devolutiv, pentru a verifica legalitatea și temeinicia sentinței, or prin reținerea în seama inculpatului a calificativelor „... ***rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința***

unei persoane fără consimțământul acesteia ori **refuzul de a le părăsi la cererea ei**”, se depășesc limitele învinuirii aduse, aceste fapte nefiind incriminate lui Desculțu Octavian prin rechizitoriu și neconținându-se în acțiunile infracționale ale ultimului.

În al doilea rând, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*).

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor – instanța de judecată fiind obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, or nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

Aprecierea probelor este prerogativa instanței de fond și, ulterior, după caz, și a instanței de apel, atribuții pe care, în speța examinată, aceste instanțe nu le-au exercitat în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În speță, instanța de apel în rezultatul judecării apelului, urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, în coroborare cu probele administrate, pe care urma să le aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Însă, contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, selectiv reținând conținutul unor probe la formarea concluziilor sale, fără a efectua o analiză mai amplă, ținând cont și de alte aspecte ce rezultă din conținutul ansamblului probator, precum și cele atenționate în apeluri, prezenta sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate lui Desculțu Octavian, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind de la cerințele prevăzute la pct. 8) alin. (1) art. 417 Cod de procedură penală.

Instanța de fond a conchis că declarațiile părții vătămate sunt pertinente, concludente, utile și veridice justei soluționări a cauzei, deoarece coroborează cu probatoriu administrat la faza urmăririi penale și cercetat în ședința de judecată și a respins declarațiile inculpatului, or versiunea înaintată de acesta nu are acoperire probatorie și se combate prin împrejurările

stabilite și probele administrate, și ale martorului Desculțu Stanislav, indicând că ultimul este în relații de rudenie cu inculpatul.

Apărarea a contestat veridicitatea celor relatate de partea vătămată, arătând că acesta a depus două plângeri pe aceeași faptă (f.d. 8 și 13), descriind-o în mod diferit și prin plângerile depuse organului de urmărire penală urmărește scopul de a se răzbuna pe inculpat, bazându-și afirmațiile pe decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, probă anexată la f.d. 178-180.

Din lecturarea hotărârii recurate, se conchide că instanța de apel nu s-a expus în nici un mod la acest capitol, cu toate că apărarea și-a susținut pe deplin motivele cererilor de apel și a pledat pentru admiterea acestora conform cerințelor înaintate și conform procesului-verbal al ședinței de judecată proba apărării a fost obiect de studiu în instanță.

O altă probă a apărării asupra căreia nu s-a expus instanța de apel și a fost obiect de studiu în ședința de judecată o constituie adeverința nr. 2081 din 16.12.2019 (f. d. 181).

O motivare în sensul admiterii s-au respingerii afirmației referitoare la lipsa intenției de pătrundere ilegală în gospodăria lui Cireș Andrei (rezultată din declarațiile martorilor Desculțu Stanislav și Pleșca Radu) cât că aprecierile instanței de fond făcute în privința declarațiilor martorului Desculțu Stanislav nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece martorul a dat declarații identice atât în cadrul urmăririi penale precum și în ședința de judecată, iar proba contrarie nu a fost prezentată, de asemenea lipsește.

Apărarea a susținut și inexistența probelor ce ar confirma învinuirea, iar instanțele de judecată, fără o motivare adecvată, prin fraze de ordin general au indicat că *declarațiile părții vătămate sunt pertinente, concludente, utile și veridice justei soluționări a cauzei, deoarece coroborează cu probatoriu administrat, iar declarațiile inculpatului se resping, or versiunea înaintată de acesta nu are acoperire probatorie și se combate prin împrejurările stabilite și probele administrate și că motivele invocate în apel, sub aspectul nevinovăției inculpatului, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării,* fără a enumera probele ce coroborează și confirmă cele relatate de Cireș Andrei și infirmă cele descrise de Desculțu Octavian.

Apărătorul-apelant a invocat și că ar exista temeieri de încetare a procesului penal indicându-se că: - plângerea de la f.d. 13 nu poate fi pusă la bază ordonanței de pornire a cauzei penale, deoarece urmărirea penală a fost pornită la 23.05.2018, cu mult după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut la art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală; - urmărirea penală s-a desfășurat în afara termenului urmăririi penale stabilit de procuror și că - ordonanța de punere sub învinuire din 06.08.2018 este nulă ca fiind emisă peste termen.

Vis-a-vis de aceste argumente, la fel, se menționează că instanța de apel a făcut o motivare generală și teoretică afirmând că „*Urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate. Cu privire la motivele invocate de către avocatul Stănilă A. referitor la faptul că în cauza penală au fost comise erori de procedură care exclud pornirea și desfășurarea urmăririi penale, se consideră neîntemeiate, or ele sunt sterile și declarative. Se observă, că sunt înșiruite în mod haotic, fără o argumentare serioasă și substanțială. Organul de urmărire penală, în condițiile legii, a acționat, efectuând actele procedurale necesare în vederea administrării probatoriului, încheierii ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, cu trimiterea cauzei în judecată.*”

Deci, hotărârile prezintă și deficiențe sub aspectul motivării, deoarece instanța de fond a făcut o motivare generală, confuză și fără o argumentare concretă, iar instanța de apel nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

În opinia Colegiului Penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelurilor și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia hotărârii, cu atât mai mult că, în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

În baza celor expuse supra, Colegiul concluzionează, că erorile procesuale admise de Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și ele nu pot fi reparate în prezenta procedură, fundamentând concluzionarea casării deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs și nu permit preluarea concluziilor instanței de fond, or judecarea apelurilor au avut loc cu derogări de la normele procesual-penale și nu a fost judecat fondul acestora.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se

pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie și de motivele invocate în recursurile declarate, iar ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Stănilă Andrei, în numele inculpatului Desculțu Octavian, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Desculțu Octavian XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Desculțu Octavian XXXXX urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă a fost reținut pentru a executa pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Telenești din 22 aprilie 2019 și dacă în privința acestuia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsă penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 30 iunie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Guzun

Judecător

Victor Burduh

Judecător

Nicolae Craiu